

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-021-06/2014

P/14/111

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/111 – Zapewnienie kadr z wyższym wykształceniem niezbędnych dla rozwoju województwa podkarpackiego.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Artur Rałowski, upoważnienie do kontroli nr 91532 z dnia 29.09.2014 r. (dowód: akta kontroli str.: 1-2)
Jednostka kontrolowana	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka w Sanoku
Kierownik jednostki kontrolowanej	Elżbieta Cipora, Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jana Grodka w Sanoku. (dowód: akta kontroli str.: 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna z
uzasadnieniem¹

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka w Sanoku posiada Strategię Rozwoju uwzględniającą potrzeby regionalnego rynku pracy i wychodzącą naprzeciw założeniom Strategii Rozwoju Województwa. Podstawą wiedzy na temat zmian zachodzących na rynku pracy była analiza opracowań sporządzanych przez: Urzędy Pracy, Ochotnicze Hufce Pracy oraz Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy. Ponadto w celu ustalenia możliwości znalezienia zatrudnienia przez absolwentów konsultowano programy kształcenia z interesariuszami zewnętrznymi, do których należą przedstawiciele samorządów, jak i przedsiębiorców.

W okresie objętym kontrolą² działał Konwent składający się z przedstawicieli samorządu lokalnego, przedsiębiorców, stowarzyszeń przedsiębiorców, na forum którego wymieniano poglądy dotyczące istotnych spraw dla uczelni w tym między innymi programów kształcenia. Na uwagę zasługuje fakt zawarcia porozumienia z Regionalnym Centrum Rozwoju i Edukacji. Celem tego porozumienia było udostępnienie pomieszczenia warsztatowego wraz z wyposażeniem do przeprowadzania zajęć praktycznych dla studentów Instytutu Technicznego.

Doradztwo zawodowe prowadzone przez Uczelnię wyrażało się głównie w organizacji szkoleń oraz spotkań z pracodawcami w kwestiach istotnych w trakcie procesu poszukiwania przez absolwentów zatrudnienia. Podjęte w tym zakresie

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

² Lata akademickie 2012/2013 oraz 2013/2014 a w zakresie planów i założeń także rok 2014/2015, z uwzględnieniem działań i zdarzeń wcześniejszych i późniejszych, o ile miały wpływ na realizację zadań w objętych kontrolą latach lub wówczas wystąpiły ich skutki.

działania Najwyższa Izba Kontroli uznaje za odpowiednie dla możliwości i potrzeb Uczelni.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Rozpoznanie potrzeb rynku przez szkoły wyższe w związku z założeniami strategii rozwoju województwa.

Opis stanu
faktycznego

6.4.1. Ocena dokumentów programowych, w których określono założenia dotyczące rozpoznania potrzeb rynku pracy w odniesieniu do prowadzonych kierunków studiów.

1. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sanoku (w dalszej części wystąpienia zwana Uczelnią lub PWSZ), dysponuje uchwaloną w 2011 r. Strategią rozwoju PWSZ na lata 2011-2020. W związku z wprowadzanymi zmianami na Uczelni, władze postanowiły uchwalić nową strategię na lata 2014-2016. Stosowny projekt już opracowano i po dokonaniu niezbędnych konsultacji i korekt będzie podlegał zatwierdzeniu przez Senat. Instytuty wchodzące w skład uczelni nie posiadają swoich strategii, bowiem zgodnie ze Statutem Uczelni nie są „podstawowymi jednostkami organizacyjnymi” w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym³ w dalszej części zwanej ustawą.

W strategii Uczelni zostały zarysowane kierunki działań uwzględniające potrzeby rynku pracy regionu. Wyrażają się one we współpracy z instytucjami i firmami powiatu sanockiego oraz województwa podkarpackiego. Uczelnia podpisuje porozumienia, których celem jest podniesienie poziomu kształcenia, wprowadzanie nowych rozwiązań oraz promocja przedsiębiorczości. Ponadto Biuro Karier Promocji i Współpracy z Zagranicą zgodnie ze strategią Uczelni: gromadzi i udostępnia informacje o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych studentów, współpracuje z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie (WUP) oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Sanoku (PUP). Biuro również udziela pomocy w dziedzinie kształtowania umiejętności niezbędnych przy wchodzeniu na rynek pracy.

(Dowód akta kontroli str.:6-38, 487)

2. W latach 2012-2014 Uczelnia wdrażała założenia Strategii w zakresie uwzględniania potrzeb regionalnego rynku pracy poprzez udzielanie studentom i absolwentom wszechstronnej i profesjonalnej pomocy w dziedzinie kształtowania umiejętności niezbędnych przy wchodzeniu na rynek pracy. Zadania te były realizowane przez powołane w tym celu Biuro Karier, Promocji i Współpracy z Zagranicą oraz koordynatora ds. praktyk zawodowych. Ponadto Uczelnia w sposób elastyczny dostosowywała swoją ofertę edukacyjną do potrzeb rynku zawieszając nabory na kierunki, na które nie było zapotrzebowania (filologia polska w roku 2013/2014, kulturoznawstwo w roku 2012/2013) a jednocześnie uruchamiała inne (takie jak: Nowe media reklama kultura współczesna w roku 2013/2014, Ekonomia w roku 2014/2015, Gospodarka w ekosystemach rolnych i leśnych) lub tworzyła programy nowych specjalności na kierunkach już istniejących (np.: doradztwo rolniczo-ekonomiczne, w roku akademickim 2013/2014, budowa i

³ Dz. U. z 2012 poz.572 ze zm.

eksploatacja pojazdów samochodowych w roku 2013/2014). Nowe kierunki i specjalności utworzono w oparciu o analizę rynku pracy oraz konsultacje programów kształcenia z przedstawicielami przedsiębiorców (potencjalnych pracodawców). Odbywało się to w ramach Konwentu, ciała doradczego powołanego przez Rektora Uczelni, w skład którego wchodził interesariusze zewnętrzni, a wśród nich przedsiębiorcy. Uczelnia systematycznie dokonuje analizy struktury bezrobocia w regionie poprzez monitorowanie informacji publikowanych przez Urzędy Pracy, Ochotnicze Hufce Pracy oraz Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy. Zgodnie z uchwałą Senatu nr 21/II/12 zatwierdzono zasady monitorowania losów absolwentów PWSZ. System jest w trakcie wdrażania. Ponadto w 2013 r. przeprowadzono ankietę wśród pracodawców zatrudniających absolwentów Instytutu Medycznego, na temat jakości kształcenia i umiejętności przyjętych przez szpitale i zoz-y absolwentów, co pozwoli dostosować program kształcenia do uzyskanych wyników badań. Zgodnie z wynikami ankiety zdecydowana większość pracodawców jest zadowolona z pracowników kończących Uczelnię i ocenia ich umiejętności na poziomie dobrym (w trzystopniowej skali bardzo, dobry, dobry dostateczny). Pracodawcy nie widzą potrzeby zmiany treści programów kształcenia, ponadto ankietowani wskazywali na trudności nowozatrudnionych pracowników w wykonywaniu zabiegów medycznych oraz w nawiązywaniu kontaktów z pacjentami.

(Dowód akta kontroli str.: 23, 26-37, 38, 48-57, 65-70, 75-79, 98-101, 347-348, 356,439-447, 491)

3. W Uczelni kształcenie odbywa się w 4 instytutach: Instytut Techniczny (z jednym kierunkiem studiów), Instytut Medyczny (2 kierunki studiów), Instytut Gospodarki Rolnej i Leśnej (2 kierunki studiów), Instytut Społeczno-Artystyczny (5 kierunków studiów). Ścieżki kształcenia oferowane na kierunkach Mechanika i budowa maszyn, Rolnictwo, Gospodarka w ekosystemach rolnych i leśnych, Pielęgniarstwo, Ratownictwo medyczne, Praca socjalna wychodzą naprzeciw zapisom w strategii województwa podkarpackiego w zakresie działań strategicznych: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka (priorytet 1.1 Przemysł, priorytet 1.4 Rolnictwo, Środowisko i energetyka (priorytet 4.2 Ochrona środowiska), Kapitał ludzki i społeczny (priorytet 2.5 Zdrowie publiczne).

(Dowód akta kontroli str.:24, 103-106)

4 i 5. Monitoring efektów kształcenia w okresie od 2012 r. do 2014 r. został opisany procedurami zatwierdzonymi przez Senat Uczelni w dniu 27 lutego 2014 r. w uchwale nr 7/II/14, (a wcześniej w uchwale nr 94/X/12). Weryfikacja efektów kształcenia zgodnie z obowiązującą uchwałą prowadzona jest na różnych etapach kształcenia poprzez:

- zaliczanie wszystkich form zajęć w ramach poszczególnych przedmiotów/modułów;
- weryfikację efektów kształcenia uzyskiwanych w trakcie praktyk zawodowych;
- weryfikację założonych w programie kształcenia efektów kształcenia w trakcie przygotowania do pracy dyplomowej i podczas jej obrony.

Szczegółowe przedmiotowe efekty kształcenia zapisywane są w sylabusach i odnoszą się do efektów kierunkowych.

W celu sprawdzenia poziomu dydaktycznego Uczelni został powołany Pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia. Współpracuje on zgodnie z wspomnianą uchwałą między innymi z: Rektorem, Dyrektorami Instytutów, Senacką Komisją ds. Oceny Jakości Kształcenia, Instytutowymi Komisjami ds. Jakości Kształcenia.

Każdy z instytutów uczelni posiada komisję do spraw jakości kształcenia, w skład której wchodzi nauczyciele akademicy i przedstawiciele studentów. Zgodnie z obowiązującą od lutego 2014 r. procedurą komisje zbierały się raz na semestr. We wcześniej obowiązującej procedurze nie było ustalonej częstotliwości zebrań komisji, z dokumentacji znajdującej się w Uczelni wynika, iż komisje instytutowe zbierały się co najmniej raz w roku akademickim.

(Dowód akta kontroli str.: 107-113,357-385)

6.4.2. W okresie objętym kontrolą Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie przeprowadzało kontroli na Uczelni w zakresie zasadności kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów.

6.4.3. Ocena efektywności nakładów na realizację poszczególnych kierunków studiów.

1,2,3,4. Inwestycje edukacyjne były w dostosowane do zapisów w strategii Uczelni i w strategii województwa. Dotyczyły kierunków studiów, które realizują priorytety Strategii Województwa Podkarpackiego takich jak przemysł, rolnictwo, edukacja, zdrowie publiczne. W latach od 2012 do 2014 inwestowano głównie w wyposażenie typu sprzęt komputerowy, oprogramowanie, pomoce naukowe i dydaktyczne dla kierunków mechanika i budowa maszyn, ratownictwo medyczne, pielęgniarstwo, rolnictwo oraz edukacja artystyczna. Ponadto w 2012 r. zrealizowano projekt dofinansowany ze środków unijnych pn. „Budowa nowoczesnej struktury IT w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Jana Grodka w Sanoku” dotyczący wszystkich kierunków Uczelni. Zakładane cele w związku z projektem osiągnięto, a wśród nich między innymi: podwyższenie jakości życia mieszkańców, podniesienie dostępu do edukacji, przełamanie barier dotyczących cyfrowego wykluczenia na obszarach wiejskich i małych miast. Wyznaczone w dokumentacji projektu wskaźniki osiągnięto.

W latach 2007-2010 Uczelnia zrealizowała projekt pod nazwą „Rozbudowa, przebudowa i adaptacja budynku przy ul. Reymonta 6 na cele dydaktyczne PWSZ im Jana Grodka w Sanoku.” Zakładano, iż projekt wzmocni rolę PWSZ i przygotuje ją do odegrania kluczowej roli w procesie tworzenia konkurencyjnej gospodarki regionalnej. Planowane cele projektu zostały osiągnięte i były badane przez instytucję zarządzającą poprzez sprawdzenie stopnia realizacji wskaźników. Uczelnia zgodnie z wymaganiami projektu monitoruje utrzymanie wskaźników produktu i rezultatu składając przedmiotowe sprawozdania do Urzędu Marszałkowskiego.

W trakcie procesu inwestycyjnego jest zadanie pn. „Przebudowa i rozbudowa kompleksu PWSZ im J. Grodka w Sanoku”. Celem wdrażanego projektu jest między innymi wzmocnienie ośrodków wiejskich, ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów zdegradowanych, podniesienie dostępu do edukacji.

(Dowód akta kontroli str.: 114-123, 385-438)

5. Głównymi czynnikami decydującymi o wydatkowaniu środków na inwestycje były zadania zapisane w strategii rozwoju Uczelni oraz diagnoza aktualnej sytuacji

Uczelni. Jednym z istotnych elementem realizacji strategii w tym zakresie był rozwój infrastruktury poprzez budowę hali sportowej, przystosowanie do potrzeb dydaktycznych budynku D, oraz doposażenie instytutów w sprzęt i pomoce dydaktyczne i naukowe.

W latach od 2012 do 2014 Uczelnia przeprowadziła 3 edycje studiów pomostowych na kierunku pielęgniarstwo, dofinansowanych ze środków „Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013”. Zgodnie z założeniami 100% studentów ukończyło studia, w wyniku czego cel projektu został osiągnięty.

(Dowód akta kontroli str.:116-123)

6.4.4. Rozpoznanie przez Uczelnię podkarpackiego rynku pracy.

1. Uczelnia śledzi zmiany na podkarpackim rynku pracy poprzez pozyskiwanie informacji o strukturze bezrobocia i jego trendach od wyspecjalizowanych w tym zakresie instytucji takich jak WUP, Ochotnicze Hufce Pracy, Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy. Ponadto zgodnie z procedurami Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Uczelnia przeprowadza konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi (przedstawicielami samorządów i przedsiębiorców) w zakresie jakości i efektów kształcenia, obejmujące studia już prowadzone oraz studia planowane do uruchomienia. Forum, na którym są wymieniane przedmiotowe opinie jest również Konwent, który spełnia rolę doradczą w sprawach istotnych dla uczelni. W skład Konwentu wchodzi przedstawiciele Uczelni oraz przedstawiciele środowiska lokalnego różnych dziedzin i branż. W 2013 r. przy Instytucie Rolnictwa powołano Zespół Doradczo Konsultacyjny Interesariuszy Zewnętrznych w celu tworzenia koncepcji kształcenia na kierunku rolnictwo. Podczas posiedzeń zespół pozytywnie zaopiniował zwiększenie liczby godzin w modułach dotyczących nowoczesnych technologii produkcji roślinnej i produkcji zwierzęcej, doradztwa w technice rolniczej oraz doradztwa w programach rolnośrodowiskowych.

Zgodnie z nową procedurą z lutego 2014 r. (uchwała nr 7/II/14 Senatu) konsultacje z interesariuszami będą się odbywać raz do roku. Ponadto wspomniana procedura w celu pozyskiwania informacji o rynku pracy przewiduje analizowanie trendów w poszczególnych branżach w oparciu o wyniki dostępnych badań. Prorektor ds. dydaktyki Magdalena Konieczny w sprawie wspomnianej procedury wyjaśniła: *„Procedura P-WSZJK-12 „Konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi” została wprowadzona uchwałą Senatu nr 7/II/14 z dnia 27 lutego 2014 r. czyli w trakcie trwania roku akademickiego 2013/2014. W roku akademickim 2013/2014 konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi w przypadku istniejących kierunków i kierunków nowo tworzonych w uczelni odbywały się na starych, zwyczajowo przyjętych zasadach, tj. uczelnia pozyskiwała listy intencyjne i opinie interesariuszy zewnętrznych na temat programów kształcenia i założonych efektów kształcenia oraz sylwetki absolwenta.*

Punkt 4/3 procedury zawiera ogólną zasadę cykliczności przeprowadzania konsultacji, zaś punkt 4/12 doprecyzowuje tę zasadę ustalając, że konsultacje powinny odbywać się co najmniej raz w roku akademickim. Procedurę wprowadzono w trakcie trwania roku akademickiego 2013/2014, zatem wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest w trakcie wdrażania”.

(Dowód akta kontroli str.:46-57, 63-64, 98-101,133-151, 375-381,439-447,458-486)

2, 3,4 Przeprowadzane w PWSZ analizy dotyczą głównie zawodów deficytowych i nadwyżkowych i innych wskaźników zatrudnienia w różnych perspektywach czasowych, w sektorach gospodarki, w których Uczelnia ma możliwość kształcenia (edukacja, rolnictwo). Zewnętrzni interesariusze dostarczają władzom Uczelni wiedzy na temat przydatności programów nauczania w istniejących i planowanych do uruchomienia kierunkach i specjalnościach. Na podstawie w ten sposób zdobytej wiedzy władze Uczelni podejmowały decyzje dotyczące programów nowych kierunków studiów takich jak: Gospodarka w ekosystemach rolnych i leśnych, Ekonomia, Nowe media reklama - kultura społeczna.

(Dowód akta kontroli str.: 98-101,439-447)

5. Uczelnia w celu określenia skuteczności zachowań absolwentów na rynku pracy korzystała z raportów i zestawień sporządzanych periodycznie przez PUP w Sanoku dotyczących liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Ponadto w wyniku zawarcia porozumień z podmiotami działalności leczniczej i przedsiębiorstwami podmiotów leczniczych z regionu Uczelnia posiada wiedzę na temat absolwentów Instytutu Medycznego zatrudnionych w szpitalach i zoz-ach. Do pogłębienia wiedzy na temat losu absolwentów przyczyni się również wdrażany w związku z uchwałą Senatu nr 21/II/12 monitoring losów absolwentów szkoły.

(Dowód akta kontroli str.:98-102,124-132)

6. Uczelnia pozyskiwała informacje na temat zapotrzebowania na określone kwalifikacje podkarpackiego rynku pracy z raportów Podkarpackiego Obserwatorium Rynku Pracy. Ponadto na przełomie roku 2011/2012 przeprowadzono projekt naukowy pod nazwą „Badanie podkarpackich pracodawców pod kątem wymagań w stosunku do kandydatów do pracy”, którego celem było dostosowanie programów kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy. Analizując wyniki badań stwierdzono, iż pracodawcy sugerują np. wprowadzenie dla każdego kierunku zajęć z podstaw prawa, BHP, technologii informatycznych. W latach 2012-2014 organizowano seminaria i kursy z zakresu np. prawa pracy dla studentów Uczelni.

Uczelnia systematycznie komunikuje się z interesariuszami zewnętrznymi w czasie obrad Konwentu, uzyskując w ten sposób informacje na temat konkretnych potrzeb rynku pracy.

(Dowód akta kontroli str.:124-132, 152-189, 341-345)

7. W Uczelni jest wdrażana procedura monitorowania losu absolwentów zgodnie z uchwałą Senatu nr 21/II/12, co jest związane ze zbieraniem oświadczeń (zgód) od absolwentów. Wspomniane badania będą prowadzone wobec absolwentów, którzy ukończyli Uczelnię przed 3 i 5 latami. Przyjęto, że względu na konieczność uzyskania zgody na przetwarzanie danych osobowych absolwentów, iż pierwsze ankiety będą rozsyłane w 2015 r. Na uwagę zasługuje fakt, iż mimo uchylenia przepisu art. 13a ustawy, nakładającego na każdą uczelnię obowiązek monitorowania losów absolwentów, władze Uczelni postanowiły prowadzić

monitoring losów absolwentów zgodnie z zasadami zawartymi w uchwale Senatu z 2012 r.

(Dowód akta kontroli str.: 63-70)

8. W latach 2012-2014 Uczelnia posiadała system pozyskiwania informacji o potrzebach rynku pracy od interesariuszy zewnętrznych. W ramach procedury powoływania nowych specjalności i kierunków zwracano się do przedstawicieli biznesu i samorządu terytorialnego, świata nauki o wyrażenia opinii dotyczącej efektów kształcenia, czy też programów kształcenia. Na podstawie uzyskanej wiedzy, władze Uczelni podejmowały stosowne decyzje w omawianym zakresie. Przykładem wspomnianego działania było powołanie Zespołu Doradczo-Konsultacyjnego Interesariuszy Zewnętrznych przy Instytucie Rolnictwa, który opiniował na podstawie dostępnej wiedzy o rynku pracy, modyfikacje programów kształcenia na kierunku rolnictwo w roku 2013/2014, oraz uruchomienie nowych specjalności.

(Dowód akta kontroli str.:47-57, 439-447)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sanoku im. Jana Grodka posiada strategię rozwoju, w swych założeniach wychodzącą naprzeciw priorytetom zawartym w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego. W strategii Uczelni zostały zarysowane kierunki działań uwzględniające potrzeby rynku pracy regionu. Wyrażają się one we współpracy z instytucjami i firmami powiatu sanockiego oraz województwa podkarpackiego.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Uczelnia podjęła stosowne działania w celu rozpoznania potrzeb rynku pracy.

Najwyższa Izba Kontroli dostrzega zamiar monitorowania losów absolwentów przez Uczelnię – mimo uchylenia obowiązku wynikającego z art. 13a ustawy. Zwraca jednocześnie przy tym uwagę, że w myśl tego przepisu, monitoring losów absolwentów - w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku – miał mieć charakter permanentny.

Aktywność Uczelni w zakresie współpracy z innymi podmiotami szczególności z samorządem województwa oraz przedsiębiorcami.

Opis stanu
faktycznego

6.4.5. Współpraca Uczelni z innymi podmiotami.

1. Podstawowym działaniem Uczelni w okresie objętym kontrolą, podejmowanym w celu zapewnienia optymalnego dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, było pozyskiwanie do współpracy interesariuszy zewnętrznych, którzy wyrażali opinie w sprawie nowych programów kształcenia lub dzielili się uwagami w ramach obrad Konwentu na temat osiągniętych efektów kształcenia. Wyrazem wspomnianego działania było pozytywne zaopiniowanie przez Konwent nowych kierunków kształcenia wprowadzonych do planu dydaktycznego w latach 2013/2014 i 2014/2015 (Nowe media, reklama, kultura współczesna, Ekonomia oraz Gospodarka w ekosystemach rolnych i leśnych, Ekonomia). Inspirującym przykładem współpracy środowiska pracodawców z Uczelnią w zakresie kształtowania programów kształcenia jest opracowanie programów dla specjalności doradztwo rolniczo ekonomiczne oraz monitoring i kształtowanie środowiska rolniczego. Wyrażane opinie na forum wspomnianego już Zespołu Doradczo Konsultacyjnego Interesariuszy Zewnętrznych przy Instytucie Rolnictwa miały wpływ na treść programu kształcenia. Ponadto współpraca z samorządem województwa wyrażała się w udzielaniu Uczelni dotacji w wysokości 309 tys. zł między innymi na wyposażenie pracowni dla nowych kierunków studiów.

(Dowód akta kontroli str.: 38, 47-57, 355, 439-447)

Ponadto zawierano porozumienia z pracodawcami w zakresie odbywania praktyk studenckich, które skutkowały zmianami w programach kształcenia w zakresie przeprowadzania praktyk zawodowych. Przykładem mogą być praktyki dla studentów z kierunków Rolnictwo i Pedagogika. Dzięki porozumieniom z instytucjami zewnętrznymi takimi jak Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie, Zakład Higieny Weterynaryjnej w Krośnie, Bieszczadzkie Forum Europejskie, Stowarzyszenie „Wiosna”, WUP. Uczelnia stwarzała studentom możliwości uczestniczenia w seminariach dydaktycznych i naukowych, branżowych programach innowacyjnych oraz odbywania ćwiczeń terenowych w warunkach codziennego funkcjonowania na rynku pracy wymienionych instytucji.

(Dowód akta kontroli str.: 58-61, 192-196, 233-247)

Uczelnia gromadzi również informacje dotyczące rynku pracy uzyskane w wyniku: przeprowadzenia ankiet wśród pracodawców; organizacji konferencji naukowych z udziałem pracodawców, uczestnictwo w Kłastrze Przemysłowo-Naukowym „Sanok”. Pozyskana wiedza wykorzystywana jest jako element dyskusji na forum Konwentu nad programami kształcenia.

(Dowód akta kontroli str.: 139-151, 248-280)

2. Inicjatorem współpracy w zakresie pozyskiwania opinii w sprawie programów kształcenia od podmiotów zewnętrznych była Uczelnia. Organizacja konferencji naukowych z udziałem podmiotów zewnętrznych, udział w klastrze przemysłowo naukowym odbywała się na podstawie partnerskiego porozumienia. Istotnym był również fakt, iż Rektor Uczelni powołał w 2012 r. pełnomocnika ds. współpracy z środowiskiem regionalnym, którego głównym zadaniem jest tworzenie więzi Uczelni z otoczeniem zewnętrznym.

(Dowód akta str.:232-289)

3. Uczelnia podejmuje współpracę z przedsiębiorcami poprzez zawieranie umów o przeprowadzenie zajęć praktycznych dla studentów. Ponadto kontakty z pracodawcami mają miejsce na forum Konwentu oraz w ramach działalności Klastra Przemysłowo Naukowego „Sanok”.

(Dowód akta kontroli str.: 192-195, 248-260)

4. Uczelnia konsultuje programy kształcenia z przedsiębiorcami uzyskując opinie interesariuszy zewnętrznych dotyczących zawartości merytorycznej programu. Ponadto w ramach Konwentu współpracuje z organizacją zrzeszającą między innymi pracodawców, jaką jest Regionalna Izba Gospodarcza w Sanoku.

(Dowód akta kontroli str.: 46, 50-61, 439-447)

5. Uczelnia w latach objętych kontrolą korzystała z uprawnień, które dawał przepis art. 9a ust. 3 ustawy przewidującym możliwość zaliczenia do minimum kadrowego osób posiadających znaczne doświadczenie poza uczelnią w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów. Na dzień 1 października 2014 r. w Uczelni zatrudnionych na podstawie wspomnianego przepisu było: 31 nauczycieli w Instytucie Społeczno-Artystycznym; 17 nauczycieli w Instytucie Medycznym; 7 w Instytucie Rolnictwa; 3 w Instytucie Technicznym. W toku kontroli na próbie 10 osób stwierdzono, iż osoby spoza uczelni zatrudnione na podstawie art. 9a ust. 3 ustawy spełniają kryteria posiadania znacznego doświadczenia zdobytego poza uczelnią i mogą być zaliczone do minimum kadrowego.

(Dowód akta kontroli str.: 312-317)

6. Uczelnia nie posiada jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za przeprowadzanie praktyk zawodowych. Zgodnie z Regulaminem Studenckich Praktyk Zawodowych nadzór nad praktykami sprawuje prorektor ds. dydaktyki, organizatorem praktyk jest koordynator praktyk oraz opiekun praktyk działający w ramach instytutu. Na uwagę zasługuje fakt współpracy z Regionalnym Centrum Rozwoju Edukacji w Sanoku (jednostka Starostwa Powiatowego w Sanoku) w celu zapewnienia studentom Instytutu Technicznego Uczelni możliwości odbycia zajęć praktycznych między innymi z użyciem obrabiarek CNC. Przedmiotowe umowy zawierano na czas trwania roku akademickiego od 2012 r.

(Dowód akta kontroli str.:227-231, 290-309, 318-324, 448-451)

7. Uczelnia w latach 2012-2014 sporządzała plany praktyk dla poszczególnych kierunków/specjalności uwzględniając związane z nimi koszty. W wyniku konsultacji ze środowiskiem biznesowo/usługowym Uczelni w roku 2012/2013 zwiększono ilość zajęć praktycznych dla studentów pedagogiki o specjalności zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i edukacja przedszkolna oraz dla kierunku Rolnictwo poszerzono od 2013 r. praktyki o udział studentów w pracach polowych na działkach poligonowych.

(Dowód akta kontroli str.:197-232)

8. Badanie zgodności odbywanych praktyk z założeniami programowymi odbywa się poprzez zatwierdzanie przez opiekunów praktyki zawodowej poprzez stosowny wpis w dzienniku praktyki, lub zdanie egzaminu, jak to ma miejsce na kierunku Rolnictwo.

(Dowód akta kontroli str.: 227-231, 232, 318-324)

9. W okresie objętym kontrolą Uczelnia zawierała stosowne umowy z pracodawcami, u których odbywali praktyki studenci Uczelni. Przedmiotowe porozumienia z np. szkołami, zoz-ami, szpitalami, gospodarstwami rolnymi umożliwiały nabycie odpowiedniego doświadczenia zawodowego przez studentów. Ponadto prorektor ds. dydaktyki stwierdziła iż „*Pewne obawy PWSZ w Polsce w realizacji profilu praktycznego wynikają z braku dodatkowych środków finansowych przeznaczonych na realizację tych założeń ustawy. Odbywanie praktyk zawodowych przez studentów Wyższych Szkół Zawodowych w różnych przedsiębiorstwach i instytucjach wiąże się z koniecznością przeznaczenia na ten cel dodatkowych środków finansowych. Wzrost kosztów związany jest z: opłaceniem opiekunów w miejscu odbywania praktyk (z ramienia zakładu), dojazdem na miejsce praktyk, zakupem odzieży ochronnej, badaniami sanitarno-epidemiologicznymi i innych. Zatem wskazane byłoby zwiększenie środków finansowych na realizację profilu praktycznego w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych w Polsce np. poprzez realizację wspólnego grantu*”.

(Dowód akta kontroli str.: 192-195, 233-239, 452)

10. Zgodnie z dokumentacją znajdującą się w jednostce kontrolowanej współpraca z poszczególnymi pracodawcami w zakresie praktyk studenckich odbywa się w perspektywie kilkuletniej. Dzięki temu Uczelnia zyskuje renomę, a absolwenci mogą być zatrudniani przez pracodawców, u których odbywali praktykę. Zjawisko to dotyczy w głównej mierze placówek służby zdrowia, przedszkoli. Ponadto uczelnia w latach objętych kontrolą zatrudniała szczególnie wybijających się absolwentów w charakterze nauczycieli lub instruktorów.

11. Uczelnia uczestniczyła w 2012 r. w Podkarpackim Festiwalu Nauki i Techniki, oraz w 2013 r. w III Targach Edukacji i Pracy w Sanoku. Mimo, iż uczestnictwo w tego rodzaju przedsięwzięciach nie jest wymogiem ustawowym, władze PWSZ uznały za konieczne pokazanie środowisku regionalnemu poziom wiedzy i kompetencji swoich absolwentów oraz możliwości edukacyjnych Uczelni.

(Dowód akta kontroli str.:102, 192-195, 346, 332-334)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Uczelnia w celu zapewnienia optymalnego dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, pozyskiwała do współpracy interesariuszy zewnętrznych, którzy wyrażali opinie w sprawie nowych programów kształcenia lub dzielili się uwagami w na temat osiągniętych efektów kształcenia. System praktyk wspomagał praktyczne przygotowanie studentów do wykonywania zawodu.

Działania związane z prowadzeniem doradztwa zawodowego oraz wspierania decyzji w zakresie dalszej nauki i kariery.

Opis stanu
faktycznego

6.4.6. Doradztwo zawodowe prowadzone przez Uczelnię.

1.W strukturze organizacyjnej Uczelni od 2009 r. funkcjonuje Biuro Karier, Promocji i Współpracy z Zagranicą. Zgodnie zapisami strategii Uczelni Zasadniczym zadaniem biura w zakresie prowadzenia doradztwa zawodowego jest udzielanie studentom i absolwentom wszechstronnej i profesjonalnej pomocy w dziedzinie kształtowania umiejętności niezbędnych przy wchodzeniu na rynek pracy. Biuro Karier Promocji i Współpracy z Zagranicą działa na rzecz studentów i absolwentów głównie poprzez przeprowadzanie szkoleń. Z oferty szkoleniowej biura od 2009 r. (jak pisać CV, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej) skorzystało około 750 osób. Ponadto prorektor pani Magdalena Konieczny wyjaśniła, iż: „Doradztwo zawodowe ma formę grupową lub indywidualną obejmuje rozmaite tematykę np.: Warsztaty pisania CV, autoprezentacje podczas rozmowy kwalifikacyjnej, testy kwalifikacji zawodowych, rodzaje umów w polskim prawie pracy(...), zmiany na rynku pracy. Wymienione tematy są omawiane podczas spotkań z wybranymi kierunkami, ale zawsze mają charakter otwarty i uczestniczyć w nich może każdy student uczelni. Swoistym dodatkiem do prowadzonego doradztwa zawodowego jest kolportaż wśród studentów poradnika „Pracodawcy” oraz „Praktyki” (...).”

(Dowód akta kontroli str.:23, 26-370,456,488-490)

2. W latach objętych kontrolą w celu ułatwienia kariery zawodowej organizowano seminaria z pracodawcami między innymi z firm „Tri Poland Sp. z o.o., „Drendel”, „Contrain”, „Diwa Personal Service sp. z o. o.” Ponadto biuro organizowało spotkania z PIP, PUP, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Krośnie, ZUS-em na temat podjęcia pracy oraz uprawnień pracowniczych. W wymienionych przedsięwzięciach uczestniczyło około 1100 osób. Biuro Karier Promocji i Współpracy z Zagranicą w miarę możliwości udostępnia oferty pracy. Odbywa się, to poprzez elektroniczną tablicę ogłoszeń oraz stronę internetową.

Z dostępnych w biurze informacji wynika, iż w latach 2012-2014 – 19 absolwentów znalazło pracę dzięki zabiegom biura. Ponadto w złożonym wyjaśnieniu Mariusz Owsiak stwierdził, iż statystyki tego typu nie są prowadzone ze względu na brak zobowiązania prawnego. W okresie objętym kontrolą Uczelnia nie organizowała inkubatorów oraz centr transferu

(Dowód akta kontroli str.: 341-351, 453-455)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli uczelnia właściwie – stosownie jej do potrzeb i możliwości – zorganizowała doradztwo zawodowe. Zwraca jednak uwagę fakt, że wiedza o skuteczności gromadzonych i udostępnionych ofert pracy, którą uzyskuje uczelnia była ograniczona.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 23 grudnia 1994 r.⁴, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia grudnia 2014 r.

Kontroler
Artur Rałowski
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

.....
podpis

⁴ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.